

Het kostbaarste voor mgr. Woorts: de rozenkransen van zijn grootouders.

Foto: Erik van den Boom

Aartsbischoppelijk Museum

Het jubileum van het honderdvijftigjarig bestaan van het Aartsbischoppelijk Museum (ABM) werd begin december afgesloten. Eerder dit jaar vierde het aartsbisdom het jubileum met drie Tussen Kerk en Kunst-dagen, waarop publiek religieuze (kunst) voorwerpen kon laten commentariëren. Leo Fijen en mgr. Herman Woorts, hulpbisschop van Utrecht, vertellen over de betekenis van hun dierbare religieuze voorwerpen.

Pascal Beukers

'De schoonheid verheft ons'

"Dit is voor mij het meest kostbare wat ik in mijn huis bewaar", zegt mgr. Herman Woorts, terwijl hij uit een houten kistje een van de vier rozenkransen van ongeveer een eeuw oud laat zien die van zijn grootouders zijn geweest. "Ik ben dankbaar voor hun voorbeeld in het geloof. Zij hebben in hun leven zware tijden gekend, maar altijd de kracht en steun gevonden in het geloof, in het bidden van de rozenkrans en in de verbondenheid met de Kerk."

Opa's rozenkrans

De grootouders van de Utrechtse hulpbisschop maakten het nodige mee in hun leven. "Mijn grootouders van vaderskant hebben een kind van vier jaar verloren en de hongervinter meegemaakt. Opa van moeders kant raakte door een hersenbloeding ernstig verlamd, hij zag slecht en door suikerziekte moest ook nog een been bij hem worden geamputeerd. Jarenlang moest hij in een verpleeghuis verzorgd worden. De rozenkrans die hij ooit als jochie had gekregen van een kapelaan die naar Lourdes was geweest, gaf opa aan mij, omdat hij die zelf niet meer kon vasthouden. Dat vond ik heel bijzonder, hij was als een tweede vader voor mij. Toen ik als zeventienjarige met een jongerenbedevaart naar Lourdes ging, heb ik een rozenkransring gekocht voor opa. Die heeft hij in het verpleeghuis al die jaren gedragen. Ook die ring bewaar ik in het kistje."

'Een wereld ging open'

De liefde voor religieuze (kunst)voorwerpen is bij mgr. Woorts al jong ontstaan. "Het is vanuit een hobby en de interesse voor geschiedenis ontstaan. Als kind was ik creatief bezig met schilderen, tekenen en figuurzagen. Later, als misdienaar in Abcoude, kwam ik in aanraking met de edelsmeedkunst, waar ik erg van onder de indruk was. Ik heb meegerekregen met zorg om te gaan met deze voorwerpen. En op de priesteropleiding in Utrecht ging er een wereld voor me open toen ik het vak christelijke iconografie (bestuderen van beeldtaal – red.) kreeg. Dia's van fresco's van oudchristelijke kunst uit Ravenna en Rome, die ik daar later in het echt heb gezien, raakten me diep. Toen ik in 1992 priester werd gewijd, kreeg ik onder meer taken in het bisdom die met kunst te maken hadden. In 2004 heb ik zeven maanden in Rome cursussen christelijke iconografie, archeologie en kunst gevolgd. Daarin geef ik nu ook les."

Het verhaal erachter

Volgens mgr. Woorts gaat het bij religieuze (kunst)voorwerpen veelal over het verhaal dat erachter zit, en wat de betekenis ervan is voor het geloof. De kerststal die de komende weken bij hem in zijn woonkamer staat, is daarvan een bijzonder voorbeeld. "Die heeft mijn opa van vaders kant gemaakt. Toen ik vertelde dat ik priester wilde worden, zeiden mijn opa en oma dat ik hun kerststal zou krijgen. Toen oma overleed, heb ik hem gekregen. En de beeldengroep heb ik er bij gekocht."

Kunst en liturgie

Het beeld van Maria met Kind in de kerk van Abcoude (zijn thuisparochie) is voor mgr. Woorts een goed voorbeeld van bijzondere christelijke kunst die al vroeg indruk op hem maakte. "Het beeld (zie foto rechts) is van circa 1470 en heeft de Beeldenstorm overleefd. De schoonheid die het beeld uitstraalt, Maria's gelaatsuitdrukking en haar verbinding met Jezus ontroeren me", zegt hij. "Het beeld heeft een schoonheid die ons ver-

heft." Dat is volgens de hulpbisschop precies ook de bedoeling van religieuze kunst. "Die kunst kan ons helpen Gods liefde in Jezus voor ons uit te drukken. Schoonheid verheft ons en wil hoop wekken. Schoonheid gaat samen op met het goede en het ware. Christelijke kunst wil daaraan bijdragen en ten diepste ook verwijzen naar God." +

Ter afsluiting van het jubileum van het Aartsbischoppelijk Museum werd het boek 'Naar de middeleeuwen' gepresenteerd, van Eimer Peters. Uitg. Matrijs, 160 pp. Het boek kost tot 24 februari 2013 € 24,95, daarna € 29,95. Info: www.aartsbischoppelijkmuseum.nl.

Foto: Aartsbisdom Utrecht

'Beelden overbruggen generaties'

"Die is me buitengewoon dierbaar", zegt Leo Fijen. Hij wijst op de rozenkrans van zijn overleden vader. "Dat ik de rozenkrans bid, komt door het sterfbed van mijn vader. Hij was toentertijd zo ernstig ziek dat hij niet zelf meer de rozenkrans kon bidden. Hij vroeg aan mij of ik dat voor hem wilde doen. Als ik die dan bad, werd hij rustig, ondanks alle pijn. Als ik nu de rozenkrans bid, voel ik me verbonden met mijn vader in de hemel."

Religieuze voorwerpen zijn volgens Fijen belangrijk "omdat ze het niet-tastbare tastbaar maken. Ze brengen ons dichterbij het geheim van God voor ons".

Het altaarfe

Ook het schilderij met daarop een afbeelding van Maria met het kind Jezus is Fijen "dierbaar" en het doet hem "aan vroeger thuis denken", zegt hij. "Het hing bij mijn ouders in de woonkamer. Zij leidden, baden en deden het geloof voor. En zoals in veel katholieke gezinnen speelde Maria bij ons een grote rol."

Dat Fijen bij de Kerk betrokken is gebleven, komt mede door de kelkjes en het altaarfe dat hij in zijn jeugd van zijn priester-oom kreeg. "Als tiener was ik misdienaar en coördinator van de misdienaars in

de parochie. Bij mijn ouders thuis op zolder leerde ik de jongens die misdienaar wilden worden welke taken ze hadden tijdens de Mis. Doordat ik me zo concreet in kon zetten, ben ik verbonden gebleven met de Kerk." Volgens Fijen is dat de manier om de huidige jeugd bij de Kerk te betrekken. Hij is ervan overtuigd dat je met jongeren niet teveel over het geloof moet praten, maar ervoor moet zorgen "dat ze taken te doen hebben".

'Altijd een feest'

Ook zou een katholiek magazine voor de jeugd zoals *De Engelbewaarder* dat vroeger was, er volgens Fijen toe bij kunnen dragen jongeren bij de Kerk te brengen en houden. "Toen mijn ouders waren overleden, hebben we hun huis moeten leeghalen. We kwamen daarbij tijdschriften tegen voor katholieke jongeren. Ik heb heimwee naar deze tijdschriften. Als katholieke jongere werd je hierdoor als het ware bij de hand genomen op weg in je geloof. Ze boden troost, geborgenheid en blijheid. We zijn die blijheid en onbevangeheid ergens kwijtgeraakt, die zie je tegenwoordig te weinig. Bladen als deze hebben mensen bij de Kerk gebracht. Al zou ik niet weten hoe zo'n blad er nu uit zou moeten zien."

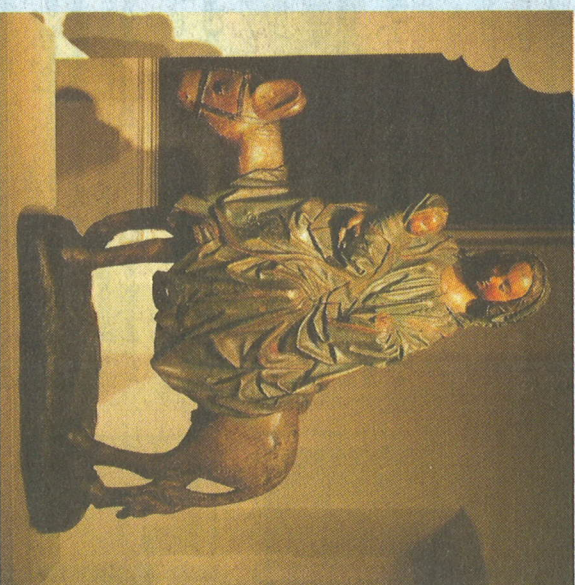

Foto: Aartsbisdom Utrecht

"Wij hebben het verhaal van Christus in beelden."

Wat kunst en Kerk betreft, vindt Fijen het "altijd een feest om in de kerk te lopen". "Wij katholieken hebben het verhaal van Christus in beelden. Die raken je hart en overbruggen generaties. Beelden kunnen het gevoel van schoonheid in je oproepen." +

Foto: Luuk van der Lee - Novum

Foto: Aartsbisdom Utrecht

Leo Fijen: "Dit schilderij hing vroeger bij mijn ouders in de woonkamer. Maria speelde bij ons thuis een grote rol."